

MUHOKSEN KUNTA

VARHAISKASVATUS

TOIMINTAKERTOMUS 2022

YLEISKATSAUS

Muhoksen kunnan varhaiskasvatuspalveluissa on järjestetty varhaiskasvatusta Koivulehdon ja Päivärinteen päiväkodeissa, perhepäivähoidossa sekä ryhmäperhepäiväkoti Tenavissa. Lisäksi Jussilantie 4 on toiminut avoimen varhaiskasvatustoiminnan kerho yli kaksivuotiaille lapsille elokuusta 2022 alkaen. Ennen sitä avoin varhaiskasvatustoimintaa järjestettiin Koivulehdon päiväkodin tiloissa. Perhepäivähoidon varahoitoa on keskitetty Koivulehdon päiväkotiin Tuomien ryhmään sekä Jussilantie 4 sijaitsevaan varahoitopisteeseen. Päivärinteen alueen perhepäivähoidon lapsista osa on ollut varahoidossa Päivärinteen päiväkodilla. Varhaiskasvatusta on tarjottu klo 6.00-18.00 välillä. Koivulehdon päiväkodissa on tarjottu vuorohoitoa sitä tarvitseville. Muhoksen kunnan varhaiskasvatukseen on osallistunut vuonna 2022 460 lasta, ja henkilökuntaa oli 101.

Päiväkotien, perhepäivähoidon ja Tenavien ryhmäperhepäiväkodin työntekijöiden tehokas yhteiskäyttö sekä päivystysaikojen järjestelyt (kesä-, syys- ja joululomat) ovat turvanneet pedagogisesti laadukkaan varhaiskasvatuksen myös loma-aikoina.

TOIMINNALLINEN TULOS

Toiminnan tavoitteena on tuottaa laadukasta varhaiskasvatusta. Muhoksen varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on lapsen kokema ilo arjessa. Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päivitettiin 1.8.2022 alkaen, jolloin Muhoksen kunnan varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön. Suunnitelman sisältöjä ja tavoitteita käsiteltiin lasten mielenkiinnon kohteiden ja vahvuuksien kautta. Varhaiskasvatussuunnitelmassa uutena ja isona asiana on lapsen tuen osuus. Tuen päätökset tehdään lakisäätteisesti myös varhaiskasvatuksessa.

Jokaiselle lapselle on laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) yhdessä vanhempien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin 1.8.2022. Toiminnan perustana olivat lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin kirjatut asiat.

Tiimit laativat vuodelle 2022 lapsiryhmän pedagogisen toimintasuunnitelman ja sen pohjalta viikkotasoiset tarkennukset yhdessä lasten kanssa. Toimintaa suunniteltiin myös henkilöstö- ja tiimipalavereissa. Yksiköiden henkilökunta kokoontui syksyllä suunnittelemaan ja arvioimaan toimintaa koko työyhteisönä. Toiminnan suunnittelussa otettiin huomioon lasten osallisuus. Lapset puheeksi – keskustelua tarjottiin kolme - ja viisivuotiaiden lasten huoltajille.

Keväällä varhaiskasvatuksen henkilöstö arvioi omaa työskentelyä sekä tiimin ja koko työyhteisön toimintaa. Arvioinnin perusteella pohdittiin kuluvalle toimintakaudelle kehittämiskohteet vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön.

Karvi (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) julkaisi vuonna 2018 Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset -asiakirjan. Sen tarkoituksena on tukea varhaiskasvatuksen järjestäjiä laadunhallintaan liittyvän itsearvioinnin toteuttamisessa suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti sekä tarjota tietoa varhaiskasvatuksen rakenteellisesta ja sisällöllisestä arvioinnista. Se sisältää laadun arvioinnin ja kehittämisen mallin, arviointia avaavia periaatteita sekä laajan tutkimuskoonnin siitä, mistä suomalaisen varhaiskasvatuksen laatu muodostuu. Asiakirjan pohjalta Karvi on julkaissut varhaiskasvatukseen laaditut kansalliset laatuindikaattorit, jotka luovat pohjan

sille, millaista varhaiskasvatustoiminnan tulisi olla, jotta sen laatu olisi korkeatasoista. Näiden ohjeiden pohjalta laadittiin Muhoksen varhaiskasvatuksessa yhteiset arviointilomakkeet. Syksyllä 2022 valittiin kaksi indikaattoria, joita avattiin viidellä lisäkysymyksellä. Arvioinnilla selvitettiin henkilöstön keskinäistä vuorovaikutusta ja pedagogista toimintaa sekä oppimisympäristöjä. Kyselyt tehtiin henkilökunnalle marraskuussa, ja niiden pohjalta päiväkodin johtajat ja perhepäivähoidonohjaaja aloittivat tiimikeskustelut ryhmien kanssa marraskuussa. Palaverissa käytiin läpi ryhmän tulokset, nostettiin esille kehittämiskohteet ja mietittiin toimenpiteitä kehitettäviin asioihin.

TALOUDELLINEN TULOS

Koko varhaiskasvatuksen talouden kokonaistoteuma oli 98,51% vuonna 2022. Henkilöstökuluista käytettiin 102,65 %. Asiakasmaksujen tuotto oli 107,30%. Asiakasmaksutulot oli arvioitu liian pieniksi (+29 125€ ylittyivät). Elokuussa asiakasmaksuihin tehtiin indeksikorotus. Talouden toteutumaan vaikutti ulkopuolisten sijaisten palkkaaminen ennakomattomiin pitkiin sairauspoissaoloihin. Lisäksi on palkattu useita määräaikaista perhepäivähoitajia vastaamaan varhaiskasvatuksen kysyntään.

YHTEISTYÖ JA TOIMINTA

Toimintaa järjestettiin Muhoksen kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä tehtiin varhaiskasvatuksessa olevien lasten perheiden, varhaiskasvatuksen erityisopettajan, seurakunnan, neuvolan, kirjaston sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Esiopetusryhmien henkilökunta ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja ovat tehneet yhteistyötä lasten tiedon siirtojen osalta perusopetuksen kanssa. Lisäksi esiopetuksessa oleville lapsille järjestettiin kouluun tutustuminen toukokuussa.

Toimintakauden aikana otettiin huomioon ajankohtaiset teemat erilaisissa toimintamuodoissa. Vuoden 2022 painopistealue oli liikunta, mikä huomioitiin toiminnan suunnittelussa.

Muhoksen varhaiskasvatuksessa lasten osallisuus ja havainnointi ovat toiminnan suunnittelun pohjana. Toimintaa suunniteltiin lasten toiveiden mukaan ottaen huomioon pedagogiset tavoitteet. Varhaiskasvatuspalveluissa järjestettiin yhteisesti Soiva siili - konsertti. Lisäksi yksiköt osallistuivat Muhoksen seurakunnan järjestämiin tapahtumiin. Varhaiskasvatusyksiköissä järjestettiin erilaisia juhlia sekä vanhempainiltoja. Muhoksen varhaiskasvatuksen esikoululaiset osallistuivat Turvaa tenaville -tapahtumaan Ouluhallissa.

Keväällä pidettiin etäyhteydellä yhteisöllinen oppilashuoltopalaveri, johon osallistuivat kuraattori, terveydenhoitaja, kaksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatuksen opiskelija, Koivulehdon päiväkodin johtaja ja varhaiskasvatusjohtaja. Palaverissa arvioitiin menneen kauden tavoitteiden toteutumista. Syksyn yhteisölliseen oppilashuoltopalaveriin osallistuivat kuraattori, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen opettajia ja Koivulehdon päiväkodin johtaja. Toimintakaudelle 2021-2022 painopistealueiksi sovittiin vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kehittäminen ja liikunta.

Kesä- ja heinäkuun varhaiskasvatustoimintaa supistettiin ja varhaiskasvatusta tarvitsevat lapset olivat Koivulehdon päiväkodissa.

VARHAISERITYISKASVATUS

Varhaiskasvatuksen tuki pohjautuu kunnan varhaiskasvatussuunnitelmassa kirjattuihin kolmitasoisien tuen periaatteisiin: yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. 1.8.2022 voimaan tulleiden varhaiskasvatuslain uudistusten mukaan lapsella on lakisääteinen oikeus tarvitsemaansa tukeen heti tuen tarpeiden ilmaannuttua. Varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle on elokuusta 2022 alkaen ollut tehtävä hallintopäätös tehostetusta tai erityisestä tuesta sekä yleisen tuen sisältämistä tukipalveluista.

Muhoksella tukea tarvitsevia lapsia oli kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä. Eniten tuen tarpeita ilmeni aiempien vuosien tapaan psykososiaalisen, kielen kehityksen ja kokonaiskehityksen alueilla. Nämä näkyivät lasten käyttäytymisen pulmina, aistitiedon käsittelyn haasteina, levottomuutena ja vuorovaikutussuhteiden ongelmina.

Muhoksella toimi 31.7.2022 saakka kaksi alueellista kiertävää ja konsultoivaa varhaiskasvatuksen erityisopettajaa (veo). Alue 1: Koivulehdon päiväkotit ja alue 2: Päivärinteen päiväkotit, ryhmäperhepäivähoitokoti Tenavat, kunnallinen perhepäivähoito sekä yksityinen päiväkotit Satelliitti. Ajalla 17.10.2022 - 31.12.2022 toimi osa-aikainen veo Päivärinteen päiväkodissa ja Tenavissa.

TYÖRYHMIIN JA KOULUTUKSEEN OSALLISTUMINEN VUONNA 2022

Toimintavuoden aikana henkilökunta osallistui helmikuussa Liisa Ahosen pitämään Tunnekasvatus - koulutukseen. Keväällä Pohjois-Pohjanmaan liikunta ja urheilu (Popli) järjesti Liikkuva varhaiskasvatus - hankkeen esittelyinfot henkilökunnalle. Loka- marraskuussa Popli järjesti Kurkistus vuorovaikutukseen -liikuntakasvatuskoulutuksen Muhoksen varhaiskasvatukselle.

Muhoksen varhaiskasvatuksen erityisopettajat ja varhaiskasvatusjohtaja osallistuivat 15.2.- 8.11. Jyväskylän yliopiston järjestämään Tukea varhaiskasvatuksen järjestäjille -koulutukseen.

Varhaiskasvatuksen hallinto osallistui varhaiskasvatuksen johtajuusfoorumiin kesäkuussa.

Muhoksen varhaiskasvatuksessa käytössä olevien sähköisten järjestelmien koulutuksia järjestettiin tarpeen mukaan koko hallintokunnalle.

Varhaiskasvatuksen hallinto sekä osa työntekijöistä osallistuivat erilaisiin alueellisiin sekä valtakunnallisiin työryhmiin, kuten Muhoksen lapset, nuoret ja perheet -johtoryhmään ja alueelliseen LAPE -työryhmään. Varhaiskasvatuksen hallinto oli mukana myös erilaisissa alueellisissa varhaiskasvatuksen työryhmissä (alueelliset varhaiskasvatusjohtajat, perhepäivähoidonohjaajat, vuorohoidon esihenkilöt). Muhoksen varhaiskasvatus kuuluu valtakunnalliseen opetushallituksen koordinoimaan LOISTO - kehittämisverkostoon, joka tukee kuntien varhaiskasvatuksen kehittämistä. Tässä verkostossa kehitetään laadun arvioinnin tueksi kehittämisen vuosisuunnitelma jäsentämään varhaiskasvatuksen arviointia ja kehittämistyötä eri tasoilla.

KATSAUS TULEVAAN

Varhaiskasvatuksen tarve on lisääntynyt Muhoksella. Selittävinä tekijöinä voidaan pitää työllisyystilanteen paranemista, kaksivuotisen esiopetuksen kokeilua, subjektiivista varhaiskasvatusoikeutta ja perhevapaa uudistusta. Lisääntynyt varhaiskasvatuksen kysyntä sekä varhaiskasvatuksen eri palvelumuotojen kysyntä on vaikuttanut varhaiskasvatuksessa tehtyyn tilatarveselvitykseen. Kunnanjohtaja on asettanut tilatyöryhmän ratkaisemaan opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen tilaongelmaa. Tilatyöryhmän on tarkoitus tehdä suunnitelma tilojen käyttöön ennen seuraavan toimintakauden alkua.

Uudessa varhaiskasvatussuunnitelmassa arviointi ja lasten sekä perheiden osallisuus nousevat vahvasti esille. Muhoksen varhaiskasvatuksessa kehitetään arvioinnin käytäntöjä lapsen, varhaiskasvatusyksikön ja järjestäjän näkökulmasta. Tavoitteena on tuottaa materiaalia varhaiskasvatuksen kehittämiseen ja laadun parantamiseen. Päivitetyn varhaiskasvatuslain mukaan lasten tuen tarpeiden huomioinnin ja inklusion tulee toteutua arjessa lapsen varhaiskasvatuspaikassa. Nämä tulee huomioida lapsiryhmiä muodostettaessa mm. lapsiryhmän koossa ja avustajien määrässä sekä kelpoisten varhaiskasvatuksen ammattilaisten rekrytoinnissa.

Muhoksella helmikuussa 2023